



datum 10-12-2010

volgnr. 2010-2011/2

Advies

Advies Intersectorale Toegangspoort binnen Integrale Jeugdhulp

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebeleid
Commissie voor Onderwijs en Gelijke Kansen
Commissie Jeugdzorg

Kinderrechtencommissariaat

Leuvenseweg 86

1000 Brussel

tel.: 02-552 98 00

fax: 02-552 98 01

kinderrechten@vlaamsparlement.be

www.kinderrechten.be



ADVIES

Intersectorale Toegangspoort binnen Integrale Jeugdhulp

De intersectorale toegangspoort binnen de integrale jeugdhulp wordt tegen 2014 geïmplementeerd. Deze poort organiseert de overgang van de rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp naar de niet rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp. De Vlaamse Jeugdraad en het Kinderrechtencommissariaat adviseren op het concept vanuit het oogpunt van kinderen en jongeren. Dit met bijzondere aandacht voor trajectbegeleiding, bemiddeling en toegang tot de jeugdrechter.

VLAAMSE JEUGDRAAD en KINDERRECHTENCOMMISSARIAAT	

Intersectorale Toegangspoort

Voor de Vlaamse Jeugdraad in vergadering op 1 december 2010 onder voorzitterschap van Stijn Jacobs en waarbij aanwezig waren:

Dagmar Beernaert, Hakim Benichou, Frederik Cappelle, Lieven Casteels, Lies Corneillie, Joris De Bleser, Lieke De Jans, Kara Eestermans, Frederik Meulewaeter, Mieke Nolf, Dimitri Popelier, Marlies Smit, Tom Van Den Borne, Jo Van de Weghe, Jef Van Rossum, Nele Willems

Brengt *unaniem* het volgende advies uit:

1. Situering

Een gemengde werkgroep, met vertegenwoordigers uit de zes sectoren van Integrale Jeugdhulp¹, de bijhorende administraties en de gebruikers, boog zich afgelopen jaar over de operationalisering van de intersectorale toegangspoort. Deze werkgroep schreef ter afronding van hun werk een nota (verder benoemd als eindnota) en bezorgde deze aan minister van Welzijn Vandeuren en minister van Onderwijs Smet. De Adviesraad Integrale Jeugdhulp bezorgde een advies op de eindnota aan de ministers.

De Vlaamse Jeugdraad en Uit de Marge, als formele vertegenwoordigers van minderjarige gebruikers, werkten mee in de gemengde werkgroep en aan het advies van de Adviesraad. Samen met het Kinderrechtencommissariaat (KRC) adviseert de Vlaamse Jeugdraad (VJR) vanuit het perspectief van kinderen en jongeren. Ter voorbereiding legden we een traject af met Uit de Marge. We bezorgen dit advies nu aan de betrokken ministers opdat zij vanaf het begin van het implementatieproces de bezorgdheden van de jonge gebruikers expliciet mee kunnen nemen.

Drie kernvragen stonden hierbij centraal:

- Wat zijn de effecten van de invoering van de toegangspoort op het terrein?
- Waar zitten de verbeteringen voor kinderen en jongeren die jeugdhulp nodig hebben/gebruiken?
- Hoe verlopen de processen van de toegangspoort wanneer het hulpverleningstraject zeer problematisch verloopt?

In het advies sluiten we ons aan bij een aantal punten uit het advies van de Adviesraad Integrale Jeugdhulp omdat ze belangrijk zijn vanuit het perspectief van jonge gebruikers.

¹ Centra voor Leerlingenbegeleiding, Bijzondere Jeugdzorg, Algemeen Welzijnswerk, Kind en Gezin, Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg, Centra voor Integrale Gezinszorg en Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap

2. Advies

2.1 Algemene bedenkingen bij de toegangspoort

Voorafgaand benadrukken we twee zaken. Vertegenwoordigers uit het werkveld en vertegenwoordigers van cliënten moeten ten eerste verder actief **betrokken** worden bij de implementatie van de toegangspoort. Enkel op deze manier kan er aan een gemeenschappelijk draagvlak gewerkt worden.

Ten tweede betreuen we het dat door het weghalen van Immateriële bijstand (IMB) en Persoonlijk Assistentie Budget (PAB) uit de toegangspoort, er toch een **dubbele toegangspoort** blijft bestaan voor personen met een handicap. Op deze manier wordt het concept van een intersectorale toegangspoort en de samenwerking tussen de verschillende sectoren niet ten volle vormgegeven.

De Vlaamse Jeugdraad en het Kinderrechtencommissariaat pleiten voor:

- Verdere actieve betrokkenheid van vertegenwoordigers uit werkveld en van cliënten.
- Eén toegangspoort, ook voor personen met een handicap voor alle aspecten.

2.2 Bedenkingen bij verschillende aspecten binnen de toegangspoort en bij maatschappelijke noodzaak

2.2.1 Trajectbegeleiding en/of zorg voor het hulpverleningstraject

De eindnota formuleert het belang van zorg voor het hulpverleningstraject en stelt dat het onderscheid tussen rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp (RTJ) en niet rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp (NRTJ) niet tot breuken mag leiden. De zorg voor het hulpverleningstraject wordt als een functie omschreven, die naargelang de hulp door de ene of andere hulpverlener wordt opgenomen. De nota geeft bovendien aan dat er weinig kans is dat er in de Vlaamse jeugdhulp een nieuwe figuur voor trajectbegeleiding komt.

Vanuit jongerenperspectief is de afwezigheid van een trajectbegeleider en trajectbegeleiding problematisch. De aansluiting van de verschillende fasen bij de overgang van RTJ en NRTJ zijn fragiel, daarom is het voor jongeren bijzonder belangrijk dat zij **één vertrouwensfiguur** hebben. We adviseren expliciet om de **rol en de betekenis van de trajectbegeleider** uit te werken en te realiseren. Vanuit gesprekken met jongeren horen we een aantal verwachtingen ten aanzien van hulpverleners en ten aanzien van de hulpverlening². Een vertrouwensband tussen de hulpverlener en jongere komt naar voor als essentieel. Maar vertrouwen is niet iets wat de ene hulpverlener zomaar doorgeeft aan de andere. Deze vertrouwensfiguur is de garantie voor continuïteit in het hulpverleningstraject.

De Vlaamse Jeugdraad en het Kinderrechtencommissariaat adviseren om de rol en de betekenis van de trajectbegeleider uit te werken en te realiseren. Dit omwille van het vertrouwen en de continuïteit van het hulpverleningsproces.

² Van over naar met. Een participatief proces met jongeren over hulpverlening in Leuven. Riso Vlaams Brabant, 2009 en Gesprekken met jongeren in voortrajecten van en tijdens Klets!08 van de Vlaamse Jeugdraad

2.2.2 Proces van aanmelding en indicatiestelling

De aanmelder uit de RTJ krijgt de taak om de jongere bij te staan doorheen het traject binnen de toegangspoort. De aanmelder moet deze opdracht 'in de mate van het mogelijke' opnemen. De werkgroep geeft ook aan dat er goed nagedacht moet worden hoe aanmelders geëngageerd kunnen worden om de verantwoordelijkheid op te nemen.

Voor ons is het **aanmeldingsproces** deel van het hulpverleningsproces. Gezien onze vraag over trajectbegeleiding en één vertrouwensfiguur in het achterhoofd, stellen we ons vragen bij de jeugdhulpaanbieder die aanmelder wordt. Wie zal deze rol op zich nemen? En hoe zal deze opdracht uitgewerkt worden binnen de RTJ? Momenteel is er binnen RTJ geen omschrijving voor hulp en bijstand in de procedure van aanmelding. Als er geen trajectbegeleiding komt, vragen we om dit expliciet uit te werken omdat we in de praktijk vaststellen dat overgangen voor cliënten heel wat uitvalsrisico's inhouden.

We vinden het zeer positief dat het **aanmeldingsdocument** duidelijk ruimte voorziet om het verhaal van de jongere op te nemen. Aangezien cliënten dit document moeten ondertekenen (vanaf 12 jaar) is het nodig dat heel het document opgesteld is in een taal die zij begrijpen en dat de inhoud ervan samen met hen grondig wordt doorgepraat. Dit is niet vanzelfsprekend en moet daarom voldoende aandacht krijgen bij de invoering van de processen rond de toegangspoort. Veldwerkers moeten hiervoor de nodige ondersteuning en tools krijgen.

Verder zijn we positief over het **A-luik** (vraagverheldering) en **B-luik** (diagnostiek) in het aanmeldingsdocument. De mogelijkheid om enkel met vraagverheldering aan te melden bij de toegangspoort, juichen we toe. Dit moet een volwaardige mogelijkheid zijn die even valabel is als de dossiers mét B-luik. We stellen ons wel de vraag hoe deze vraagverheldering in het rechtstreeks toegankelijke aanbod zal gebeuren en welke expertise zal worden ingezet.

Het onderscheid tussen **A en B dossiers** (consensus en niet consensus dossiers) vinden we goed als dit de snelheid waarmee bepaalde dossiers behandeld worden, verhoogt. We vragen wel dat jongeren in elk dossier ook door het indicatiestellingteam gehoord worden. Op dit moment gebeurt dit op vraag van de jongere zelf. Dit doet afbreuk aan het uitgangspunt van participatie en medeverantwoordelijkheid van de gebruikers. Het KRC en de VJR vragen om in het aanmeldingsdocument de vraag om contact te hebben met het indicatiestellingteam standaard aan te vinken en maar uit te vinken als de cliënt hier om vraagt.

De Vlaamse Jeugdraad en het Kinderrechtencommissariaat adviseren om:

- De rol van aanmelder en de procedure van aanmelding duidelijk te omschrijven in het aanbod van RTJ.
- Bij de invoering van de toegangspoort voldoende aandacht te besteden aan het verhaal van de jongere in het aanmeldingsdocument en de instemming van de jongere met het aanmeldingsdocument. We vragen ook om de nodige ondersteuning en tools hiervoor uit te werken.
- Het A-luik van het aanmeldingsdocument in de praktijk te laten gelden als volwaardige aanmeldingswijze.
- Het verschil tussen A en B dossiers te verantwoorden alleen als dit de snelheid van behandeling verhoogt.
- Alle jongeren te laten horen door het indicatiestellingteam. In het aanmeldingsdocument moet die voorwaarde standaard aangevinkt zijn.

2.2.3 Proces van toewijzing

Wat betreft toewijzing hebben we een grote bekommernis rond **dossiers die op de wachtlijst blijven staan** en na een bepaalde termijn een knelpunt dossier worden. De uitbreiding van het mandaat van het team toewijzing en de bijkomende middelen voor knelpunt dossiers zijn positief. Maar dit creëert een perverse situatie. De jongeren hebben al langer nood aan hulp, het is jammer dat ze pas geholpen worden als ze 'uitgeroepen' worden tot knelpunt dossier. Werken met knelpunt dossiers zal de knelpunten in het systeem zelf niet oplossen. We zouden liever over voorrangsdossiers spreken. De term 'knelpunt dossier' suggereert dat de knelpunten in het dossier zitten, terwijl de knelpunten in wezen in het systeem zitten.

Om deze voorrangsdossiers te vermijden moet er meer geïnvesteerd worden in de algemene procedures en structuren.

Zoals in het advies van de Adviesraad Integrale Jeugdhulp ook wordt benadrukt, kan het niet dat er beschikbare plaatsen niet ingevuld worden door cliënten met dringende hulpvragen. Het proces van toewijzing wordt met de toegangspoort zo transparant mogelijk gemaakt, we vragen om ook een **transparant opnamebeleid** te voeren. In de praktijk stellen we vast dat er vaak grote onduidelijkheid is over de opnameverantwoordelijkheid van voorzieningen.

In de nota lezen we dat de cliënt in zijn keuzeproces desgewenst kan rekenen op **ondersteuning**. Dit kan gebeuren op verschillende manieren: door de aanmelder, toewijzer of andere partner uit het werkveld. De manier waarop de cliënt ondersteund wordt, moet op zijn maat zijn en in samenspraak tussen de cliënt en aanmelder bekeken worden. De aanmelder heeft ons inziens ook hier nog een plaats in het proces, maar tegelijkertijd moet de toewijzer de mogelijkheid hebben om actief te ondersteunen, bijvoorbeeld door mee te gaan naar de gekozen voorzieningen.

De Vlaamse Jeugdraad en het Kinderrechtencommissariaat adviseren om:

- Investeren in algemene procedures en structuren om niet te hoeven werken met knelpunt dossiers.
- De term knelpunt dossiers vervangen voor voorrangsdossiers.
- Beschikbare plaatsen in te vullen door cliënten met dringende hulpvragen.
- Meer aandacht voor transparantie in het opnamebeleid en in de opnameverantwoordelijkheid van voorzieningen.
- Ondersteuning bij toewijzing zowel door aanmelder als door toewijzer, en in overleg met cliënt.

2.2.4 Bemiddeling

Vanuit cliëntperspectief kijken we naar bemiddeling als een methodiek die tijdens het hele hulpverleningstraject zinvol kan worden ingezet. Bemiddeling kan er toe bijdragen om hulpverlening terug op een constructief spoor te krijgen. Vanuit het recht op inspraak en participatie hebben jongeren immers het recht om in het hulpverleningsproces als **volwaardige gesprekspartner** erkend te worden. We verwijzen hierbij ook graag naar de principes binnen de herstelgerichte visie en aanpak waarbinnen alle betrokkenen de kans krijgen om verantwoordelijkheid op te nemen. We vinden het positief dat de nota bemiddeling opneemt, maar de bijdrage is te beperkt en weinig geëngageerd.

We lezen dat het bemiddelingsaanbod vandaag maar in zeer beperkte mate toegankelijk en kwalitatief is. Vanuit jongerenperspectief dringen we er sterk op aan om **specifieke expertise en aanbod van bemiddeling in jeugdhulp te versterken**. Er is in Vlaanderen knowhow rond bemiddeling, maar profilering van aanbod en expertise zien we nog niet. We vragen hierbij expliciet

om de ervaringen en expertise van de Bemiddelingscommissie mee te nemen in de verdere uitwerking van bemiddeling als methodiek in het volledige hulpverleningstraject.

Wij zien (zuivere) bemiddeling als een **vrijwillig** proces waarbij de neuzen terug in dezelfde richting worden gezet. Bemiddeling richt zich op het tot stand brengen van een **constructief** proces tussen de betrokken actoren: exploreren van bekommernissen en verwachtingen, werken aan overeenstemming, formuleren van doelstellingen en onderlinge afspraken. Dit proces moet voldoende tijd en ruimte krijgen en vraagt een **deskundige begeleiding** van een onafhankelijke bemiddelaar. Bovendien moet dit aanbod **rechtstreeks toegankelijk** zijn voor cliënten.

Bemiddeling kan veel meer betekenen dan de buffer naar gerechtelijke jeugdhulp. Bemiddeling kan in een hulptraject een meerwaarde zijn telkens er eensgezindheid ontbreekt over het waarom en hoe van hulpverlening. We vinden het positief dat bemiddeling losgekoppeld wordt van maatschappelijke noodzaak. Bemiddeling zal een plaats krijgen in de **netwerkreality**, maar het is helemaal nog niet duidelijk waar en hoe.

We waarderen het dat er in de jeugdhulppraktijk vandaag ruim aandacht gaat naar het **cliëntoverleg** als beleidsinstrument voor hulpcoördinatie. Dit cliëntoverleg wordt omschreven als een forum waar hulpverleners en cliënt(en) in onderling overleg en onder professioneel voorzitterschap van een externe voorzitter, in complexe situaties hulp rond een cliëntstelsel coördineren, afstemmen en continuïteit bewaken. Het doel is om tot een gedeelde visie te komen over de te verlenen hulp. Dit cliëntoverleg leunt ons inziens inhoudelijk sterk aan bij wat er in een bemiddelingsproces gebeurt. Het is nodig om aan te geven waar de gelijkenissen en verschillen zitten om te vermijden dat het gebruik van vage en algemene begrippen voor verwarring zorgen.

Net omwille van de essentie van bemiddeling, namelijk de betrokkenheid van cliënten als volwaardige gesprekspartners, is het nodig om voldoende aandacht te besteden aan gerichte **communicatie** over de mogelijkheden van bemiddeling (wat gebeurt er, wie is er bij, waar kan ik er voor terecht, welk doel heeft het, ...).

De **JO-lijn**³ heeft als luister- en klachtenlijn zeker een belangrijke plaats. Deze functies zijn immers belangrijk binnen een toegankelijke overheidsdienstverlening. Maar dit aanbod stemt niet overeen met wat wij omschrijven als bemiddeling. De JO-lijn is wel goed geplaatst om cliëntgericht te informeren over bemiddeling.

Tot slot benadrukken we dat de **neutraliteit** van de bemiddelaar essentieel is, en dit moet ook gegarandeerd zijn als bemiddeling plaats vindt op niveau van de voorzieningen.

De Vlaamse Jeugdraad en het Kinderrechtencommissariaat adviseren om:

- Specifieke expertise en aanbod van bemiddeling in de jeugdhulp te versterken.
- De ervaring en expertise van de Bemiddelingscommissie te gebruiken bij de verdere uitwerking.
- Te verduidelijken hoe en waar bemiddeling in de netwerkreality een plaats krijgt.
- Gelijkenissen en verschillen met cliëntoverleg aan te duiden en eventueel af te stemmen.
- Naar jongeren duidelijk te communiceren over de mogelijkheden van bemiddeling.
- Uit te klaren of de JO-lijn effectief als bemiddeling kan gebruikt worden.
- Neutraliteit te garanderen bij bemiddeling op voorzieningenniveau.

³ JO-lijn is de luister- en klachtenlijn van Jongerenwelzijn. Jongeren, ouders en andere betrokkenen kunnen hier terecht voor informatie over de bijzondere jeugdbijstand of met een klacht over de hulpverlening.

2.2.5 Bijzondere procedures toegangspoort (klachtenprocedures, second opinion, versnelde indicatiestelling en beroepsprocedures)

We vinden het goed dat de bijzondere procedures in deze eindnota zijn opgenomen, ze zorgen er mee voor dat de rechten van de cliënten doorheen het proces van de toegangspoort gewaarborgd worden. Toch is het vanuit jongerenperspectief niet duidelijk welke procedure wanneer aangewend moet worden en hoe deze procedures in verhouding staan tot bemiddeling. We benadrukken zeer sterk dat hierover ook **duidelijk gecommuniceerd** moet worden met jongeren die het proces bij de toegangspoort doorlopen. Ook in dit kader spelen de bijstandspersoon of binnen de toegangspoort de aanmelder een belangrijke rol. Ook deze mensen moeten met andere woorden goed op de hoogte zijn van de mogelijkheden.

De Vlaamse Jeugdraad en het Kinderrechtencommissariaat vragen:

- Duidelijke communicatie over de verschillende procedures met concrete voorbeelden naar cliënten.
- De rol van bijstandspersoon en aanmelder ook te erkennen bij deze procedures.

2.2.6 Cliëntgerichte informatie en communicatie

De installatie van de toegangspoort is geen sinecure. Er ligt een enorme uitdaging voor op het vlak van duidelijke en laagdrempelige communicatie over deze complexe poort. Ten eerste benadrukken we het informeren van **cliënten**. Er is een grondig denkproces nodig over goede cliëntinformatie, over de taal en termen, de processen en rechten. We vragen om gebruikers en vertegenwoordigers van gebruikers hierbij te betrekken.

Het zullen daarnaast de **veldwerkers** zijn die deze communicatie naar cliënten moeten verzorgen. Niet alleen voor de hulpverleners uit de sectoren van integrale jeugdhulp is dit van belang, maar ook voor actoren uit de belendende sectoren, zeker ook (jeugd)advocaten. De implementatie is niet voor morgen, wel voor binnenkort. Het is nodig om ook op dit moment richting veldwerkers al de gepaste communicatie op hun maat te voorzien zodat zij meegroeien in heel het verhaal van de toegangspoort.

De Vlaamse Jeugdraad en het Kinderrechtencommissariaat pleiten voor:

- Een denkoefening over communicatie naar cliënten met betrokkenheid van cliënten.
- Aandacht voor veldwerkers binnen en buiten integrale jeugdhulp om het verhaal van de toegangspoort naar cliënten te brengen.
- Aandacht voor communicatie over de toegangspoort naar veldwerkers (o.a. jeugdadvocaten) vanaf dit moment.

2.2.7 Maatschappelijke noodzaak

We ondersteunen de visie in de eindnota dat maatschappelijke noodzaak een dubbel perspectief inhoudt, naast het perspectief van het interventierecht is er ook het perspectief van het recht op jeugdhulp. We vinden het een gemiste kans dat het perspectief rond het recht op jeugdhulp inhoudelijk minder is uitgewerkt. In dit verband vragen we dat er een visie komt rond de positie van de minderjarige binnen het recht op jeugdhulp versus de positie van de minderjarige binnen het **algemeen sociaal beleid**. Signalen uit de praktijk vertellen ons immers dat minderjarigen soms noodgedwongen in de jeugdhulp terecht komen, als vangnet voor het algemeen sociaal beleid, dat ten aanzien van minderjarigen vele hiaten vertoont.

We vinden het positief dat in de eindnota binnen de processen telkens de positie van de cliënt is aangegeven. Maar we geven nog enkele bedenkingen mee.

We stellen ons vragen bij de motivatie voor **twee gemandateerde voorzieningen**. Met één gemandateerde voorziening is het veel eenvoudiger om te communiceren met cliënten. Wanneer het **Vertrouwenscentrum Kindermishandeling** ook gemandateerde voorziening wordt, dan hebben ze twee zeer uiteenlopende opdrachten. Het zal niet eenvoudig zijn om dit te kaderen naar cliënten.

De processen binnen de gemandateerde voorzieningen zijn conceptueel goed uitgewerkt. We stellen ons de vraag naar hoe we **cliënten kunnen wegwijs maken in dit doolhof**. Voor het optimaal functioneren van deze processen is het noodzakelijk dat de processen transparant zijn voor alle betrokken actoren. Binnen de gemandateerde voorziening wordt er “**bemiddelend en onderhandelend**” opgetreden. Welke invulling krijgen beide termen concreet binnen de gemandateerde voorziening? En hoe verhoudt zich dat tot de bemiddeling in netwerken?

De Vlaamse Jeugdraad en het Kinderrechtencommissariaat pleiten voor:

- Visie op de positie van minderjarigen in de jeugdhulp versus hun positie in het algemeen sociaal beleid.
- Eén gemandateerde voorziening en duidelijkheid naar cliënten.
- Duidelijkheid over de verschillende taken van het Vertrouwenscentrum, als het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling gemandateerde voorziening wordt.
- Aandacht om cliënten wegwijs te maken in de verschillende procedures binnen de toegangspoort.

2.2.8 Toegang tot de jeugdrechter

We vinden het positief dat de toegang tot de jeugdrechter een plek krijgt in de nota. De rechtsingang is ook voor minderjarigen het sluitstuk voor rechtsbescherming. En hoewel dit nog maar beperkt is, is dit een stap in de goede richting.

We blijven ons afvragen waarom er voor jongeren wel een rechtstreekse toegang tot de jeugdrechter wordt uitgewerkt, terwijl de **toegangspoort niet rechtstreeks toegankelijk** is voor cliënten. We vinden onvoldoende verantwoording terug in de nota over de keuze van rechtstreekse toegankelijkheid tot het sluitstuk van het aanbod, maar niet tot het beginpunt van het aanbod.

Wanneer je de stap naar de jeugdrechter wil zetten omdat je vindt dat je hulp moet krijgen (maatschappelijk noodzakelijke hulp vanuit perspectief recht op jeugdhulp), worden er een aantal voorwaarden ingelast als **buffer**. De eerste voorwaarde gaat erover dat alle stappen in de buitengerechtelijke jeugdhulp gezet moeten zijn. Dit wordt verder geconcretiseerd met het voorleggen van een attest van weigering van hulp en het kunnen aantonen dat je kennismakte met bemiddeling.

We stellen ons heel wat vragen bij het **weigeringsattest**. Op zich zijn we niet tegen het aantonen van niet krijgen van hulp. Maar de verantwoordelijkheid om dat aan te tonen mag niet bij de individuele hulpvrager liggen. Er moet goed nagedacht worden over de uitwerking van de verdere modaliteiten. Het zou jammer zijn dat door de voorwaarden en de werkwijze de rechtstreekse toegang in de praktijk nooit gebruikt gaat worden.

We vragen om **bemiddeling** sterk in te bedden in dit kader. Bemiddeling lijkt ons de grootste buffer tegen de stap naar de jeugdrechter. Het is goed dat dit opgenomen is als een voorwaarde. We vragen dan ook om de opgebouwde ervaring en expertise van de bemiddelingscommissie zichtbaar

te maken en aan te geven hoe dit mee genomen wordt naar de werking van andere bemiddelingsinstanties en de gemandateerde voorzieningen.

We vinden het goed dat minderjarigen die dit proces starten kosteloos bijgestaan worden door een **jeugdadvocaat**. Daarnaast kan de genoemde **bijstandspersoon** zeker ook nog zijn rol spelen. Artikel 24 van het decreet rechtspositie dient dus zeker, ook voor dit kader, verder uitgewerkt worden.

De Vlaamse Jeugdraad en het Kinderrechtencommissariaat vragen om:

- Een serieuze denkoefening over de uitwerking van de verdere modaliteiten, zeker wat betreft het attest van weigering. Het lijkt ons zinvol om dit aan de hand van casussen concreet uit te tekenen
- De expertise van de huidige bemiddelingscommissie zichtbaar te maken en aan te geven hoe dit wordt meegenomen naar de andere bemiddelingsinstantie en de gemandateerde voorzieningen.
- Jongeren te laten bijstaan bij de jeugdrechter door een jeugdadvocaat en/of bijstandspersoon. Hiertoe moet artikel 24 van het decreet rechtspositie uitgewerkt worden.

2.3 Bedenkingen bij de rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp (RTJ)

“De versterking van het aanbod RTJ kan als een kritische randvoorwaarde beschouwd worden voor het functioneren van de intersectorale toegangspoort” stelt de eindnota en wordt ook bevestigd in het antwoord van de minister op het tussentijds rapport van de werkgroep. Vanuit jongerenperspectief onderschrijven we ten stelligste het belang van een **breed, kwalitatief en toegankelijk rechtstreeks aanbod**. Een aanbod waar een jongere niet onmiddellijk gezien worden als ‘een probleem’, maar ook als een jongere die gewoon zijn vragen kan stellen. Een aanbod waarbinnen jongeren vertrouwensfiguren vinden om hun vragen te stellen.

De **brede instap** binnen integrale jeugdhulp wordt vandaag door verschillende jeugdhulpaanbieders gerealiseerd vanuit het regionaal netwerk integrale jeugdhulp. Doel van het netwerk RTJ is de toegang tot de RTJ te verbeteren. Vanuit jongerenperspectief kijken we kritisch naar de beleidskeuze van brede instap over verschillende jeugdhulpaanbieders te verspreiden. We stellen ons de vraag of het geen stap vooruit zou zijn als het hulpaanbod brede instap ondersteund wordt door **één herkenbaar en laagdrempelig instappunt-meldpunt-contactpunt**? Bij de stap naar NRTJ wordt enorm veel belang gehecht aan de vraaggestuurdheid, hulp toewijzen zonder uit te gaan van de voorziening. Misschien moet dit in het RTJ ook explicieter op de voorgrond komen. Jeugdhulp zou hiervoor zinvol kunnen samenwerken met actoren in het jeugd- en kinderrechten beleid.

De Vlaamse Jeugdraad en het Kinderrechtencommissariaat vragen om na te gaan of het voor de toegankelijkheid en vraaggestuurdheid van de jeugdhulp niet goed zou zijn de brede instap te organiseren via één herkenbaar en laagdrempelig instappunt?